

Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1 – Schéma rámování podle Morávka

Příloha 2 – Tematická úroveň rámců

Příloha 3 – Valorizace

Příloha 4 - II. pilíř

Příloha 5 - III. pilíř

Příloha 6 - Úprava podmínek odchodu do důchodu pro horníky

Příloha 7 - Zastropování důchodového věku

Příloha 8 – Důchodová komise

Příloha 9 – Rámce shrnující tabulka

Příloha 10 – Ukázka kódování

Příloha 1 – Schéma rámování podle Morávka

Schéma rámování podle Morávka		
Úroveň tematické oblasti	Název tematické oblasti	
	Fóra soutěžení mezi rámci	
	Soutěžící rétorické rámce	
Úroveň rétorického rámce	Název rámce	
	Sponzoři	
	Soutěžící problémy	
	Veřejněpolitické důsledky	
Úroveň problému	Vymezení problémů, viníci, příčiny, kritika	
	Hodnoty a morální soudy	
	Poškozené strany	
	Potenciální hrozby	
	Návrh řešení	
	Specifika, vývoj, zajímavosti, argumentace k dodání kontext	

Příloha 2 – Tematická úroveň rámců

Tematická oblast	Důchodová politika	
Fóra soutěžení mezi rámci	Poslanecká sněmovna	
Rámce	Solidarita	Zásluhovost
Sponzoři	<ul style="list-style-type: none"> • ČSSD <ul style="list-style-type: none"> • Jaroslav Zavadil (Předseda Výboru pro sociální politiku), Bohuslav Sobotka (Premiér), Michaela Marksová (Ministryně Práce a sociálních věcí), Roman Sklenák (člen Důchodové komise), Václav Votava (Předseda Rozpočtového výboru) • ANO <ul style="list-style-type: none"> • Andrej Babiš (Ministr financí), Radka Maxová (Důchodová komise, Výbor pro sociální politiku) • KDU-ČSL <ul style="list-style-type: none"> • Jan Bartošek (Místopředseda výboru pro sociální politiku, člen Důchodové komise), Pavel Bělobrádek (místopředseda vlády), Ivan Gabal • KSČM <ul style="list-style-type: none"> • Miroslav Opálka (člen Výboru pro sociální politiku i Důchodové komise), • Úsvit <ul style="list-style-type: none"> • Jana Hnyková (Výbor pro sociální politiku a Důchodová komise) • Ministerstvo práce a sociálních věcí 	<ul style="list-style-type: none"> • ODS <ul style="list-style-type: none"> • Adolf Beznoska (člen Výboru pro sociální politiku a Důchodové komise) • Vladislav Vilímec (Výbor pro sociální politiku) • Zbyněk Stanjura (Místopředseda Rozpočtového výboru) • TOP 09 a Starostové <ul style="list-style-type: none"> • Jitka Chalánková (Výboru pro sociální politiku) • Markéta Pekarová Adamová (Výbor pro sociální politiku) • František Laudát (Rozpočtový výbor) • Miroslav Kalousek (Místopředseda Rozpočtového výboru) • Ministerstvo financí

Příloha 3 – Valorizace

SR	ZR
<ul style="list-style-type: none"> - Valorizační vzorec nedostatečně zhodnocuje penze - Ekonomická krize - Snížení odvodů za cílem snížení nezaměstnanosti - Nezaměstnanost (nedostatek plátců pojištění) - Vláda by měla znovunabýt pravomoc valorizovat nezávisle na sněmovně → pružnější, reakceschopnější systém - Valorizace v rukou vlády téměř nikdy nebyla využívána → nehrozí zneužití, vlády zodpovědné 	<ul style="list-style-type: none"> - Rovnostráňská sociální politika ČR - Přílišná solidarita - Přílišná zátěž průběžného pilíře - Krátkozrakost ‚levicé‘ - Ekonomická krize - Absence zásadních aktérů při jednáních - Vláda si načasováním valorizace a jednorázových příspěvků získává politické body - Centralizace moci snadno zneužitelná pro ideologické účely - Složitý valorizační vzorec - Systém a výpočet škodí OSVČ → mají nízké důchody
<ul style="list-style-type: none"> - Důstojný život pro všechny seniory - Každému podle svých schopností, každému podle jeho potřeb - Zásluhovost ne vždy ekonomicky měřitelná - Řešení aktuálních problémů, jimž senioři čelí 	<ul style="list-style-type: none"> - Zohlednění zásluh jedince podle míry příspěvní do systému - Stát má být pouze oporou, občané mají být zodpovědní sami za sebe - Dlouhodobé řešení - Orientace na budoucí, spíše než na současné seniory
<ul style="list-style-type: none"> - Senioři 	<ul style="list-style-type: none"> - Střední třída
<ul style="list-style-type: none"> - Život seniorů na hranici chudoby 	<ul style="list-style-type: none"> - Kapitálová chudoba - Propad životní úrovně dřívější střední třídy - Demotivace vysokopříjmových

	pojištěnců
<ul style="list-style-type: none"> - Návrat k původnímu schématu valorizace - Minimální meziroční míra valorizace 1,2 % - Sestavení důchodové komise 	<ul style="list-style-type: none"> - Nutnost mírnit nároky - Případné snižování penzí
	<ul style="list-style-type: none"> - U jednorázového příspěvku protinávrh za zvýšení valorizace → obhajoba návrhu ministryně ze solidárního rámce

Příloha 4 - II. pilíř

SR	ZR
<ul style="list-style-type: none"> - Nezájem účastníků o penzijní spoření (asi 85 tisíc účastníků) - Výhodný přísun peněz pro penzijní společnosti - Neefektivita pilíře - „Dobrovolně nedobrovolná závaznost“ → pro pojištěnce neatraktivní - Vyvádění peněz z průběžného systému - Důchodové spoření výhodné pouze pro střední a bohatou třídu - Proč nechávat v systému něco, o co není zájem - O II. pilíř nemají zájem ani jeho prosazovatelé z řad minulých vládních stran - U fondového systému hrozí v dlouhodobém horizontu znehodnocení peněz → rizikové 	<ul style="list-style-type: none"> - Absence alternativního návrhu - Opatrnost „levice“ ve vytváření zásadních návrhů - Zastavení možnosti vstupu do systému znemožňuje prověření jeho potenciálu - Dobrá myšlenka ve špatném provedení - Možnosti fondů investovat byly jasně omezené → nízké riziko ztrátovosti - Explicitní prohlášení „levice“, že se zasadí o zrušení penzijního spoření ho odsoudilo k zániku - II. pilíř je státem kontrolovaný systém zásluhovosti - Lidé potřebují k zodpovědnosti „popostrčit“ - Peníze nebyly ze „vyváděny“, zůstávaly v povinném systému - Proč rušit systém,

<ul style="list-style-type: none"> - komodit - Zrušení zastropování odvodů pro bohaté 	
<ul style="list-style-type: none"> - Vydělení Ministra financí z rámce - „Nesmyslně nastaveno, ale vyhovující, protože se snáz zruší“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Tvrzení, že ČSSD a ANO nebyly proti II. pilíři, dokud od něj nedali pryč ruce komunisté.

Příloha 5 - III. pilíř

SR	ZR
<ul style="list-style-type: none"> - Výhodnější podmínky než II. pilíř - Je třeba zvýšit atraktivitu - Je třeba za participaci odměňovat, motivovat k účasti - Lze spořit i jinak než u penzijních společností → investice, nemovitosti, akcie - Nepovinný, nicméně významně podporovaný státem - Jediné pojištění, kde má agent výrazně omezenou provizi - Téměř všichni pracující se ho účastní (4,6 milionu) → populární, implikuje občanskou odpovědnost - I přes předčasný výběr financí ze III. pilíře se lze zabezpečit na stáří (investice do nemovitostí) 	<ul style="list-style-type: none"> - Nijak nezavazuje občany k odpovědnosti - Počet účastníků klesá - Mnoho pojištěnců čerpá finance, jakmile to lze → nefunguje jako součást penze - Do ‚nesystémového‘ pilíře by nemělo jít tolik financí v rámci příspěvků - V současnosti jediný pevný prvek I. pilíř - Neliší se nijak od dalších spoření (např. stavební) - Zbytečně svázané možnosti fondů - Ani po „zatraktivnění“ počet účastníků nestoupá, naopak.
<ul style="list-style-type: none"> - Zachování a zlepšování dlouhodobě fungujícího systému s širokou základnou 	<ul style="list-style-type: none"> - Je třeba mít ‚zásluhový‘ prvek pevněji ukotvený v systému

pojištěnců	
- Pojišťovací agenti	- Budoucí generace seniorů
- Další odliv účastníků z pilíře	- Selhání celého systému, který stojí pouze na průběžném systému - Absence jakékoli zásluhovosti v povinném systému
- Opatření k zatraktivnění penzijního připojištění (větší provize pojišťovacích agentů, možnost spořit od narození, možnost vybrat část financí na studia, možnost vybrat finance 5 let před nástupem do penze)	- Podpora zatraktivnění - Uvolnění možností fondů za účelem lepšího zhodnocení peněz
- Většina návrhů tohoto rámce v souladu s hodnotami sponzorů Zásluhového rámce, proto bez problémů prosazeno	

Příloha 6 - Úprava podmínek odchodu do důchodu pro horníky

SR	ZR
<ul style="list-style-type: none"> - Horníci se dožívají nižšího věku než zbytek průměrné populace - Pracovní zátěž a úrazy znesnadňují rekvalifikaci - Kritická situace v OKD vyžaduje akutní řešení - Pouze rozšiřuje již existující opatření - Na návrhu se shodlo 15 ze 17 členů DK 	<ul style="list-style-type: none"> - Horníci jsou sice znevýhodněni, ale není to ojedinělý profesní případ - Průměrný věk dožití horníků je nízký kvůli mortalitě v důsledku nehod - Opatření slouží jako „náplast“ problémů OKD - Navrhované podmínky jsou příliš velkorysé - Nelze řešit pouze na státní úrovni, pokud takto specifická

	profese
<ul style="list-style-type: none"> - Důstojné dožití pro těžce pracující horníky - Horníci mají nárok na stejný počet let v penzi jako ostatní senioři (25% života) - Individuální řešení pro malou a specifickou skupinu v rámci solidarity 	<ul style="list-style-type: none"> - Spravedlnost vůči dalším náročným profesím - Komplexní pohled na problematiku
<ul style="list-style-type: none"> - Horníci 	<ul style="list-style-type: none"> - Horníci - Ostatní vykonavatelé rizikových povolání
<ul style="list-style-type: none"> - Nárůst chudoby a nezaměstnanosti horníků - Neschopnost státu postarat se o těžce pracující 	<ul style="list-style-type: none"> - Finanční zátěž systému na úkor ostatních pracujících a seniorů
<ul style="list-style-type: none"> - Snížení důchodového věku o 5 (7) let - Upravení výpočtu dávky tak, aby nebyli dělníci znevýhodněni - Posílení zdravotní prevence 	<ul style="list-style-type: none"> - Sestavení systému rizikových povolání - Rekvalifikace horníků - Snížení důchodového věku o 5 let bez upravení výpočtu - Zapojení zaměstnavatelů - „Předdůchody“
<ul style="list-style-type: none"> - Vzácné spojení většiny aktérů v rétorice solidární s horníky - Hodně intervenují osobní zájmy a zkušenosti z dolů - Mimosněmovní aktér: Odborový svaz pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu 	<ul style="list-style-type: none"> - Pozměňovací návrh oslabující míru navrhovaných opatření byl podán poslankyní Radkou Maxovou za ANO, které se spíše kloní k Solidárnímu rámci

Příloha 7 - Zastropování důchodového věku

SR	ZR
----	----

<ul style="list-style-type: none"> - Nelze neustále zvyšovat věkovou hranici - Jsme jediná země s takto neomezeným růstem důchodového věku - Výkonnost má biologické limity 	<ul style="list-style-type: none"> - Zastropování věku vede k nejistotám pojištěnců kdy půjdou do penze - Pohyblivá hranice při zachování 25% života v penzi je mezigeneračně spravedlivější a srozumitelná - Složitě rozhodovat o tak daleké budoucnosti - I ostatní země mají mechanismy, jak zvyšují důchodový věk
<ul style="list-style-type: none"> - Zvyšování naděje dožití nezvyšuje výkonnost a průčeschnost - Každý má nárok na to strávit 25% života v penzi - Výpočet důchodového věku nelze řešit prostou matematikou, musí se vycházet z demografických dat 	<ul style="list-style-type: none"> - Je třeba podporovat zaměstnanost seniorů - Pro udržitelný systém se musí zohlednit tři faktory: výše odvodů, výše důchodů a věk odchodu do penze
<ul style="list-style-type: none"> - Budoucí senioři 	<ul style="list-style-type: none"> - Státní rozpočet
<ul style="list-style-type: none"> - Bez zastropování by se budoucí generace důchodu nemusely ani dožít - Nesystémovost zvyšování hranice odchodu do důchodu 	<ul style="list-style-type: none"> - Selhání důchodového systému
<ul style="list-style-type: none"> - Zastropování důchodového věku na 65 let - Každých 5 let revize na základě demografické analýzy 	<ul style="list-style-type: none"> - Zachování současného modelu
<ul style="list-style-type: none"> - ANO by preferovalo zastropování na 67 let 	

Příloha 8 – Důchodová komise

SR	ZR
<ul style="list-style-type: none"> - Odborná, neutrální platforma - Rovné zohlednění názorů všech politických stran - Absence zástupců „pravicové opozice“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Odborná komise je pouze zástěrka pro prosazení vládních návrhů - Návrhy opozičních zástupců nejsou brány v potaz - Klade přílišný důraz na první pilíř
<ul style="list-style-type: none"> - Je třeba formovat koncepci na základě spolupráce politických aktérů a odborníků - Rovné zastoupení stran 	<ul style="list-style-type: none"> - Byla tu již Bezděková komise, provedena lépe, a „levice“ se také nepodílela - Koalice jen předstírá snahu o dohodu, přitom má komise jasné politické zadání
/	/
<ul style="list-style-type: none"> - Bez spolupráce další otřesy systému v důsledku střídání vlád a jejich koncepcí 	/
<ul style="list-style-type: none"> - Seznam cílů komise 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozpuštění aparátu, který slouží pouze účelům vládní koalice a jdou na něj zbytečné výdaje
<ul style="list-style-type: none"> - Uznání, že se nepřinesly žádné závratné změny 	<ul style="list-style-type: none"> - Připojují se i další opoziční strany, a to přesto, že ideologicky spadají do solidárního rámce - V průběhu období vývoj ke smířlivějšímu postoji - DK přispěla k uznání ZR, že rodinnou politiku je třeba podporovat

Příloha 9 – Rámce shrnující tabulka

	SR	ZR
Rétorika	<ul style="list-style-type: none"> - Do ‚nápravy‘ nepovedených opatření předchozí vlády ostrá kritika aktérů ZR - Od chvíle, kdy mají přicházet s vlastními návrhy zmírnění rétoriky, více se cílí na potřebu dohody a pomalého vývoje - V průběhu celého období pasivnější přístup - Občané jsou zodpovědní a spoří si - Ze začátku: na penze vždy bude, je to prioritou státu - V průběhu uznání, že nějakých strategických a dlouhodobě udržitelných opatření je třeba. III. pilíř tak, jak je, nestačí → musí se zatraktivnit - Podpora rodinné politiky → cesta k více 	<ul style="list-style-type: none"> - Na začátku období agresivní rétorika kritizující rozpočtovou nezodpovědnost. Obhajoba předchozích rozhodnutí. - Postupem času uznání, že byl II. pilíř špatně proveden. Apel na přísun návrhů a řešení ze strany vlády. - Přibližně od Tisku 526 příklon k návrhům SR → daří-li se ekonomice, mělo by se to odrazit v penzích plošně. - Ke konci období označují některé návrhy a jejich načasování za populistické snahy o získání hlasů voličů před volbami - Občané spoří, ale s prostředky neumí nakládat - Ze začátku katastrofální scénáře → budoucí generace budou zcela bez penzí - Později uznání, že penze vždy budou, nicméně velmi nízké - Ze začátku popírání vlivu rodinné politiky na důchodovou,

	<p>zodpovědný m plátcům do systému</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obecně pasivnější přístup, méně výstupů, méně návrhů v diskuzi, spíše kritika a obrana. Větší názorový rozkol uvnitř rámce. - Na začátku se pořád odvolávali na různé dokumenty, webové stránky a strategie, místo aby byly uvedeny v návrzích. V průběhu se to zlepšilo a bylo méně problému s procesuálními záležitostmi - Obhajoba že návrhy na zatraktivnění III. pilíře prošly nebývale vysokou sněmovní většinou → cesta k plošně přijatému řešení 	<p>později uznání, že je skutečně potřeba systém podporovat i touto cestou, ne pouze zefektivněním financování</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ze začátku úplné obcházení III. pilíře jako součásti systému, později uznání a upozornění na jeho nedostatky - Aktivnější a agresivnější rétorika, častější výstupy a názorová jednota uvnitř rámce - Kritika procesuálních způsobů SR - Důchodové pojištění je špatné pojmenování, nic nepojišťuje
Sponzoři	<ul style="list-style-type: none"> - ANO je jednou z koaličních 	<ul style="list-style-type: none"> - Rámec má mnohem méně sponzorů, a tak je

	<p>stran a ze začátku byla jejich rétorika v souladu s ČSSD. Od zrušení II. pilíře se však v tomto souladu objevují čím dál tím větší trhliny, až ke konci období v mnoha aspektech ANO blíží ZR.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andrej Babiš téměř samostatně stojící jednotka. Od neúspěšného přijetí jeho příspěvků k II. pilíři naprosto na problematiku důchodů rezignoval, na jednáních příliš nevystupuje a často se ani neúčastní hlasování - Ministryně práce a sociálních věcí často typicky chybí u projednávání zásadních návrhů. Ke konci období větší aktivita - V posledních diskuzích o	<p>také konzistentnější, neprochází prakticky žádnými proměnami</p> <ul style="list-style-type: none"> - Částečný příliv poslanců za ANO
--	--	---

	<p>valorizaci ANO explicitně zmiňuje, že by preferovalo zásluhovější přístup a že se v mnohých cílech muselo přizpůsobovat vítězné ČSSD</p>	
Hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> - Solidarita - Postupné řešení - Akceschopnost/ Kompenzace - Zásluhovost není pouze finančně měřitelná - Problémy seniorů dnes - Získání co nejvíce prostředků pro zlepšení systému - Podpora vlastní iniciativy občanů skrze příspěvky a úlevy - Potřeba podpoření rodinné politiky - Investice do zvýšení zaměstnanosti - Potřeba většího 	<ul style="list-style-type: none"> - Zásluhovost - Zásadní reforma - Udržitelnost/ dlouhodobost - Problémy budoucích seniorů - Každý by měl pobírat v poměru k tomu, kolik přispíval do systému - Rozpočtová odpovědnost - „Přinucení“ k zodpovědnosti skrze povinné spoření - Zodpovědnost dětí za rodiče

	zapojení zaměstnavate lů	
--	--------------------------------	--

Příloha 10 – Ukázka kódování

Poslanec Miroslav Opálka: Děkuji, pane místopředsedo. Vážené kolegyně, kolegové, přiznám se, že mě postup poslaneckých klubů a TOP 09 nezaskočil, protože jde o zvrácení toho, co bylo přijato, když vládly. Já musím říci, že problém není jenom v té valorizaci. Problém je v tom, že díky snížené valorizaci v minulém a v tomto roce se snižuje celkový základ, který je základem pro příští valorizace v každém dalším roce. Takže jestli se vzhledem k ekonomické situaci zvýšila daň u těch nejbohatších z příjmů o 7 % na tři roky, tak za tři roky by se těch 7 % mělo umazat podle toho zákona a měli by být na svém. Na rozdíl od těch důchodců, kteří tři roky mají sníženou valorizaci, ale kvůli té valorizaci se jim neustále snižuje základ proti původnímu, takže jde o trvalé poškození, ne o přechodný stav. Chci jenom upozornit, že důchodci jak v 90. letech, tak v tomto období jsou jedni z těch, kteří mají nést problémy ekonomiky tohoto státu. Já rozumím tomu, že státní rozpočet je na tom, jak je, a deficit je, jaký je, a držím palce, aby se podařilo, tak jak proklamuje pan ministr financí, především ucpat díry, kudy peníze odtékají k někomu, kdo se má za to dobře. Na druhé straně ale musím říci, že je třeba chránit i to, abychom se nevyrovnali v tomto případě s Evropou, a že stoupne počet těch, kteří budou pod hranicí chudoby, nebo těsně nad tou hranicí, což je skoro totéž. Proto si myslím, že je třeba urychleně projednat tento zákon, aby od 1. 7. mohla vláda jednat, a navrhnout, pokud bude schváleno příkázání, zkrácení lhůty na šest dnů, aby nejpozději příští týden v úterý mohl zasednout výbor pro sociální politiku, který by měl dostat toto do vínku, příkázáno k projednání, abychom ve středu příští týden nejpozději mohli projednat druhé čtení a ten další týden aby zákon mohla Sněmovna v třetím čtení odhlasovat.

Dovedu si představit i další možnosti, které by mohl řešit tento zákon, třeba zastropování neustálého růstu pro nárok na starobní důchod třeba na 65 letech, ale nevím, jestli to zvládnou do příštího týdne. Avizuji i tady tuto možnost rozšíření ještě o tento další bod.

Děkuji za pozornost.

Místopředseda PSP Jan Bartošek: Děkuji vám, pane poslanče. Dobře jsem zaregistroval. Přihlášen do diskuse je pan poslanec Stanjura.

Poslanec Zbyněk Stanjura: Na této schůzi máme extrémní počet materiálů, které vláda nebo předkladatelé, není to vždycky vláda, navrhuji projednat v devadesátce. Já obecně jsem odpůrcem toho, má se k tomu sahat zcela výjimečně. Z navrhovaného data účinnosti vyplývá, že můžeme vést řádnou debatu ve výborech, ne v úterý po schůzi, od 19. hodiny, nebo radši ještě před schůzí, aby uplynula 24hodinová lhůta k usnesení výboru. To znamená, já i jménem dvou poslaneckých klubů vetuji zkrácení na šest dnů.

Ale i to, co říkal pan poslanec Opálka - přece jsme schopni projednat a stihnout navrhovanou účinnost. Těch problémů je tam samozřejmě více. O jednom z nich

mluvil můj předřečník, je to věk odchodu do důchodu, ale druhý je také výpočet důchodu. Jestli si nejsme vědomi, nebo jsme si vědomi, ale když se podíváte na tabulku, kde budete mít v levém sloupci stávající příjem a v pravém sloupci získanou penzi, tak zjistíte, že ten systém je pro některé skupiny vysoce nespravedlivý, a nemluvím o těch, kterých se týká sedmiprocentní solidární přírážka k dani z příjmu. Nemluvím o těch, kteří mají příjmy nad 100 tisíc měsíčně. Mluvím o těch, kteří tvoří střední třídu, pro které je z hlediska příjmu přechod do penze zásadní změnou v příjmu. U nízkopříjmových skupin v zásadě ten příjem je stejný, když odejdou do penze. A je to vážná otázka, o které bychom měli debatovat. To, že každoročně je v posledních letech deficit na důchodovém účtu kolem 50 miliard korun, to znamená, pokud si vezmeme celkový deficit státního rozpočtu, tak jenom deficit důchodového účtu dělá více než 50 %. Ten trend je vlastně neúprosný. Když si vezmete deficit na tom účtu, jak šel v letech, tak zhruba o 10 miliard se zvyšoval, pak stagnoval kolem 50 miliard.

Prostě si nemyslím, že by na takhle důležitý zákon s dopadem na takřka tři miliony obyvatel, abychom měli k dispozici buď vůbec, anebo šest dnů. Myslím si, že jsme schopni to v relativně krátké době - my nebudeme uměle blokovat a uměle protahovat, ale budeme schopni si říct v rámci projednání ve výboru, případně na plénu v prvním, druhém či třetím čtení, nějaká východiska. Možná je nenajdeme v daném termínu, ale možná alespoň zahájíme debatu o tom, jestli jsme schopni tu nespravedlnost v přiznávání důchodů nějakým způsobem zmírnit.

Že bude vždycky ten systém solidární, je naprosto jasné. A byl bych nerad, kdybych byl obviňován z toho, že nenavrhujeme solidární prvek v tom systému. Ale podle mého názoru je ten prvek příliš solidární. Doporučuji všem kolegyním a kolegům, aby se podívali, jak to je. Ať se zeptají svých penzistů, kteří třeba byli ve střední třídě, než šli do penze, jak velký náraz finanční to byl. A to je ten hlavní důvod, proč chceme, aby se to projednalo ve výborech. Aby byl čas. Souhlasím s tím, že není jedinou otázkou - a nechci to nijak zlehčovat -, jestli míra valorizace. Jsou důležité i jiné otázky, které bychom rádi diskutovali ve výborech.

Barevné kódování:

Tmavě modrá – aspekt času

Žlutá – kritika činnosti soupeřícího rámce

Světle zelená – problémy důchodové politiky

Červená – financování

Fialová – sociální problémy ve společnosti / situace seniorů

Tmavě zelená – návrhy řešení problémů

Světle modrá – emotivní vyjádření